

Heracleum mantegazzianum – boľševník obrovský

Nepôvodný invázny druh dreviny vzbudzujúci obavy Európskej únie – v zmysle zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Fotodokumentácia: Mgr. Katarína Sujová, PhD.

Opis druhu

Rastlina dorastá až do výšky 2 – 5 metrov. Jej byľ je hrubá, pozdĺžne ryhovaná, červeno škvrnitá, dutá, v hornej časti môže byť aj rozkonárená. Spodné listy v listovej ružici sú veľké, niekedy až 150 cm dlhé, trojpočetné, hlboko ostro vykrajované. Listy nachádzajúce sa na stonke vyššie sa postupne zmenšujú. Na vrchole stonky sa vytvára v období od júna do júla, mohutné súkvetie tvorené desiatkami okolíkov, zložených z drobných bielych kvetov. V priemere má súkvetie aj 50 cm. Druh je aj samoopelivý, takže aj jedna osamotená rastlina dokáže vytvoriť semená. Tie sú produkované v desiatkach tisícoch. Sú pomerne veľké a ľahké, prenášané vetrom alebo vodou na väčšie vzdialenosti. Dokážu v pôde prečkať roky (klíčivosť si zachovávajú aj po 7 rokoch).

POZOR: Spôsobuje vážne poškodenia kože podobné popáleninám! Pri uvedenom druhu je potrebné dodržiavať prísne zásady pri manipulácii s časťami rastliny a používať ochranný odev a rukavice.

Metódy odstraňovania

Pri menších porastoch alebo jednotlivých rastlinách je možné využívať vykopávanie alebo vytrhávanie (za použitia dostatočných ochranných pomôcok).

Väčšie porasty sa odporúčajú kosiť alebo mulčovať v období pred kvitnutím druhu, aby nedošlo k vytvoreniu semien. Záseh je potrebné v priebehu roka zopakovať.

Účinnou metódou je ostrihávanie nezrelých súplodí, približne 2 až 3 týždne po odkvitnutí druhu (v závislosti od počasia), keď sú vytvorené ešte len nezrelé semená. Odstrihnuté súplodie sa umiestni do igelitového vreca, tak aby semená neopadli a na vhodnom mieste sa spáli. Odstrihnutím súplodí počas vegetačnej sezóny sa rastlina oslabí alebo zahynie.

Na potlačenie populácie druhu sa dá využiť aj pastva oviec alebo dobytka, ktoré spásajú jeho listové ružice. Optimálne je to v čase, keď druh ešte nekvitne.

Pri odstraňovaní druhu sa využíva aj postrek registrovaným prípravkom na ochranu rastlín (herbicídom) alebo kombinovaný spôsob mechanického a chemického odstraňovania. Vtedy sa porasty druhu najprv mechanicky odstránia (pokosia alebo zmulčujú) a následne po opätovnom narastení rastliny sa postriekajú herbicídom.